

Verlegen met de Geest

Als ik Handelingen 2 lees, over de uitstorting van de Heilige Geest, voel ik me het meest aangesproken door Lucas' opmerking: *„En zij waren geheel met de zaak verlegen“* (2:2). Dat kan ik me heel goed voorstellen! Sommigen zullen verlegenheid onder de maat van het pinksterfeest vinden. Ik vind voor mijn eigen verlegenheid troost in de gedachte dat voor de meesten die het eerste pinksterfeest vierden, de uitstorting van de Geest begon met een gevoel van verlegenheid. Met Pinksteren heeft verlegenheid toekomst!

Verlegenheid wegpraten

Als het over de Geest gaat, wordt er door christenen heel wat verlegenheid weggepraat. Sommige pinksterchristenen - vergeef me de term - doen het voorkomen alsof spreken in tongen en genezing van zieken voor een gelovige tot de gewoonste zaken van de wereld behoren. Ze zijn eerder verlegen met een gelovige die niet genezen wordt als met één die het wel wordt. Ik vraag me af of dit naar de aard van de Geest is. Als Hij werkt sta je er als mens toch steeds weer van te kijken, hoe vaak je het ook hebt meegemaakt! Elke keer brengt het je met je horen, zien en denken in verlegenheid. Je kunt proberen die verlegenheid kwijt te raken door de Geest te vangen in een theologisch systeem, waarin alle werk van de Geest begrijpelijk en zelfs voorspelbaar wordt: als je de Geest hebt, dan... Maar raak je hierin met je verlegenheid ook de Geest zelf niet kwijt? Sommige kerkelijke christenen - opnieuw: vergeef me de term - praten hun verlegenheid met de Geest op andere manier weg. Ze maken onderscheid tussen de *gaven* van de Geest - die soms een buitengewoon karakter hebben - en de *vruchten* van de Geest, zoals liefde, verdraagzaamheid enz. - die veel *ogewonerö* zijn. In de redenering die dan volgt worden de gewone vruchten hoger aangeslagen dan de buitengewone gaven van de Geest. Wat is de drijfveer achter zulke redeneringen? Is dat niet de behoefte van traditioneel bepaalde kerkmensen om hun verlegenheid met de Geest kwijt te raken? Ze zouden er al van schrikken als op zondagmorgen een *ogewone* kerkgangerö spontaan een gebed zou uitspreken. Laat staan dat er in tongen zou worden gesproken! Overigens geloof ik niet dat je de werking van de Geest *ogewoonö* kunt maken. Ook het onderscheid tussen *öbuitengewoneö* gaven en *ogewoneö* vruchten verlost ons niet van onze verlegenheid tegenover de Geest. Van een christen die anderen werkelijk met zijn hele hart liefheeft (vrucht van de Geest) sta ik evenzeer te kijken als van een christen die van kanker genezen is (gave van de Geest)!

Bij de Geest hoort een stukje verlegenheid. Als je die wegpraat, is de Geest ook weg. Als je aan degelijke baptisten vraagt: *„Waarin beleeft u in de gemeente het werk van de Geest?ö*, krijg je soms van die massieve, waterdichte antwoorden: *öls het niet het werk van de Geest dat onze gemeente groeit, terwijl alle kerken leden verliezen?ö*. Of: *öDat sommige leden zoveel jaar trouw hun taak in de gemeente vervullen kan toch alleen maar verklaard worden door de werking van de Geest?ö*. Of, na een gemeentevergadering waarin een besluit is aangenomen met 30 stemmen *vóór* en 15 *tégen*: *öDat was van de Geest!ö*. Er kan veel waars in al deze opmerkingen zitten. Maar tegelijkertijd denk ik: zo maak je de Geest tot een vanzelfsprekend onderdeel in de machinerie van een goedlopende Baptistengemeente. Zo praat je je verlegenheid met de Geest weg. De Geest wordt gemeentelijk controleerbaar en hanteerbaar. De Geest wordt de vanzelfsprekende vooronderstelling van *öonzeö* gemeente.

Het begint met verlegenheid, steeds weer

Als iemand mij zou vragen: *öWat wéét jij nu van de Heilige Geest?ö*, kan ik best een paar dingen noemen uit de ervaring van mijn eigen leven en uit het werk in de gemeente. Maar als ik in het NT over het werk van de Geest lees, voel ik me tegelijkertijd door het NT toch in verlegenheid gebracht. De Geest is veel machtiger dan ik en de gemeente ervaren hebben. En ik wil die verlegenheid laten staan. Als iemand mij vraagt: *öWat weet jij nu van de Geest?ö*, kan ik best een diepzinnig en bijbels betoog houden. In ieder geval zou ik met succes enkele foute leerstellingen over de Geest kunnen bestrijden. Je bent theoloog of je bent het niet! Je kunt over de Geest veel dingen zeggen die theologisch waar zijn, zonder daarin te raken aan het wonder van de Geest. Een theoloog die Pinksteren ervaart komt minder goed uit zijn woorden, hetgeen een apart *ötalenwonderö* is, minstens even groot als dat van de spraakzaamheid van de apostelen op de pinksterdag. Een werkelijke theologie van de Geest begint met verlegenheid, en is een beschrijving van de voortdurende verlegenheid waarin de Geest de gelovige brengt. Je leven lang, en de gehele kerkgeschiedenis lang, blijkt de Geest machtiger en veelzijdiger te zijn dan je gedacht en ervaren hebt. Hoeveel waars je ook van de Geest kunt zeggen: het laatste woord kun je niet spreken, dat spreekt Hij steeds weer zelf. De enige reactie onzerzijds die ons verder brengt in het kennen van de Geest, is er een van verbazing en verlegenheid. Een verlegenheid waarvan de weerstand die we erin voelen, opgeven in de lofprijzing. De Geest is machtiger en rijker dan we dachten!